

Projectplan gewone dwergvleermuis Volkelseweg 28, Uden

Arnhem, 20 december 2017

Colofon

Titel : Projectplan gewone dwergvleermuis
Subtitel : Volkelseweg 28, Uden

Projectnummer : 17.131
Datum : 20 december 2017

Auteur(s) : S. Nelissen

Goedgekeurd door : T. Kooij, E.W.A. Janssen

Opdrachtgever : Agel Adviseurs
Contactpersoon : Mevr. M Kooijman

Bezoekadres : Tivolilaan 205
Postbus : 2
Postcode : 6800 AA Arnhem
Telefoon : 026-8454583

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1.	Algemene informatie	5
	Projectnaam Volkelseweg 28, Uden	5
	Aanvrager Agel Adviseurs	5
2.	Werkzaamheden en planning	6
2.1	Werkzaamheden	6
2.2	Werkwijze en werkzaamheden	6
2.3	Planning werkzaamheden	6
3.	Verbodsbepalingen	7
3.1	Vernielen, beschadigen, onwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant	7
3.2	Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant	7
3.3	Doden en verwonden van dieren	7
3.4	Opzettelijk verontrusten van het dier (gewone dwergvleermuis)	7
3.5	Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier	7
3.6	Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier	7
3.7	Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier	7
3.8	Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan 7	
4.	Ecologische inventarisatie	8
4.1	Methode inventarisatie	8
4.2	Actualiteit inventarisatiegegevens	8
4.3	Locatie inventarisatie	8
5.	Resultaten	9
5.1	Plantensoort: groeiplaatsen	9
5.2	Plantensoort: verspreiding	9
5.3	Plantensoort: omgevingscheck	9
5.4	Gewone dwergvleermuis	9
5.5	Gewone dwergvleermuis: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes	9
5.6	Gewone dwergvleermuis: omgevingscheck	9
6.	Effecten	11
6.1	Effect werkzaamheden: kwaliteit	11
6.2	Effect werkzaamheden: kwantiteit	11
6.3	Effect werkzaamheden: monitoren	11
7.	Gunstige staat van instandhouding	12
7.1	Staat van instandhouding	12
7.2	Afbreuk gunstige staat van instandhouding	12
7.3	Zorgvuldig handelen	12
8.	Maatregelen	13
8.1	Maatregel	13
8.2	Locatie maatregel	15
8.3	Doel maatregel	15

8.4	Effectiviteit maatregel	15
8.5	Afhankelijk	15
8.6	Uitvoering maatregel: monitoren	15
9.	Alternatieven.....	16
9.1	Alternatieve locatie	16
9.2	Alternatieve inrichting	16
9.3	Alternatieve werkwijze	16
9.4	Alternatieve planning	16
10.	Literatuur	17
10.1	Gebruikte documenten	17
10.2	Gebruikte websites.....	17

1. Algemene informatie

Projectnaam Volkelseweg 28, Uden

Aanvrager Agel Adviseurs

2. Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Alle bebouwing op het terrein aan de Volkelseweg 28 te Uden zal worden gesloopt en de bomen zullen worden gerooid op enkele bomen aan de noordwestzijde van het perceel na. Hierna zullen 6 blokken rijtjeshuizen, wegen en parkeerplaatsen worden gerealiseerd op het terrein.

2.2 Werkwijze en werkzaamheden

Het plangebied bestaat uit een bedrijfspand met woning, een schuur zonder dak en enkele bomen met struweel aan de noord- en oostzijde van het plangebied. De werkzaamheden betreffen conventionele sloop waarbij rekening gehouden wordt met de maatregelen uit het projectplan, hoofdstuk 8.

2.3 Planning werkzaamheden

De planning van de sloop is zo spoedig mogelijk, maar pas na het ontvangen van de ontheffing Wet natuurbescherming en omgevingsvergunning en buiten de voor vleermuizen kwetsbare winterperiode. De werkzaamheden staan gepland in juni 2018 of zo spoedig mogelijk hierna. De exacte dag hangt in verband met weersomstandigheden af van het advies van de betrokken vleermuisdeskundige. De nieuwbouw kan hierna plaatsvinden.

3. Verbodsbepalingen

3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant

Niet van toepassing.

3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant

Niet van toepassing

3.3 Doden en verwonden van dieren

Niet van toepassing

3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier (gewone dwergvleermuis)

Niet van toepassing.

3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Niet van toepassing. Hoewel de sloop direct leidt tot vernietiging van één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis, blijft de functionaliteit ervan behouden middels houtbetonnen duurzame vleermuiskasten, waardoor er feitelijk nog enkel sprake is van verhuizen en daarmee van verstoring. De effectenbeoordeling is terug te vinden in de hoofdstukken resultaten en conclusies van Ekoza-rapport 17.077 (2017).

3.6 Verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Van toepassing. Tijdens de sloop zal een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis verstoord worden door de sloop. Het betreft één paarverblijfplaats waarin een mannetje met enkele vrouwtjes verblijft. Het gaat hierbij om 1 tot maximaal 10 gewone dwergvleermuizen. Deze soort is de meest algemene vleermuissoort van Nederland. Invloed van de ingreep op de Nederlandse of zelfs op de lokale populatie gewone dwergvleermuizen in Uden is er niet. De vleermuizen zullen naar verwachting spoedig of direct na de sloop hun paarverblijfplaats elders in de buurt of in een van de duurzame kasten vinden.

3.7 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier

Niet van toepassing.

3.8 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan

Niet van toepassing.

4. Ecologische inventarisatie

4.1 Methode inventarisatie

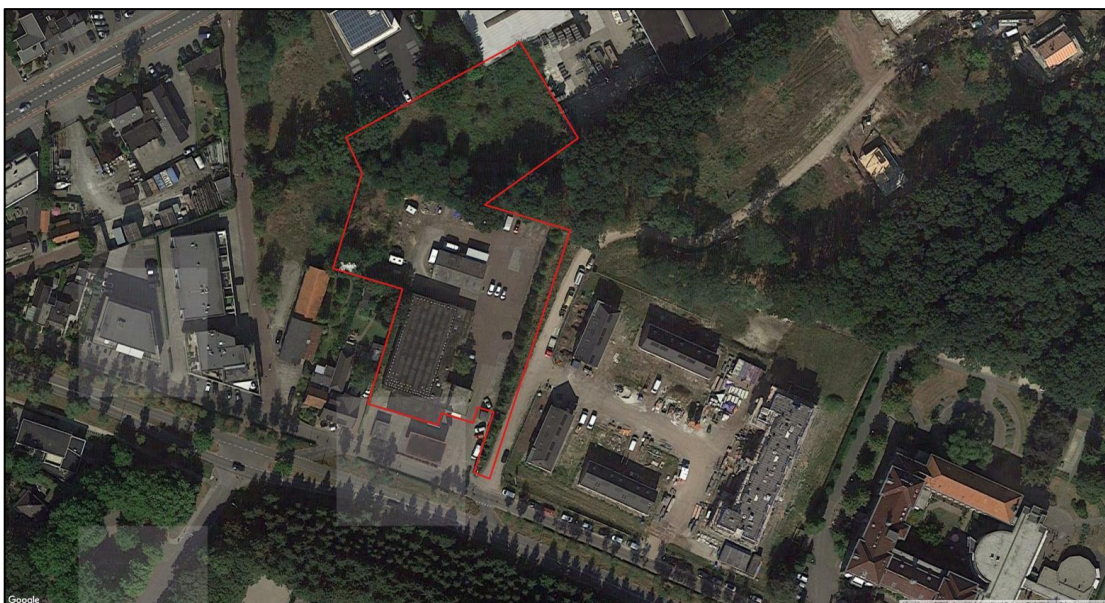
Het veldonderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden in juni t/m september 2017 op dagen met goed vleermuisweer weinig wind, geen regen en een temperatuur van boven de 10 graden Celsius. Er is met een batdetector met time-expansion (Pettersen D240x) gezocht naar verblijfplaatsen van vleermuizen en foeragerende en passerende vleermuizen. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vigerende vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus. Voor meer details zie hoofdstuk 4 van Ekoza-rapport 17.077.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in juli t/m september 2017.

4.3 Locatie inventarisatie

Het gehele perceel van Volkelseweg 28 te Uden en de directe omgeving van het perceel is onderzocht op vleermuizen. In Figuur 1 is het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd).

5. Resultaten

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Niet van toepassing.

5.2 Plantensoort: verspreiding

Niet van toepassing.

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Niet van toepassing.

5.4 Gewone dwergvleermuis

A) *Verblijfplaatsen*

Er is één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aan de achterkant van het bedrijfspand vastgesteld. In figuur 3 van rapport 17.077 is de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis weergegeven. Er zijn geen enkele aanwijzingen voor verblijfplaatsen in de winter (zwermen in de herfst). Desalniettemin zal uit zorgvuldigheid niet worden gesloopt in de winter.

B) *Omvang populatie*

De lokale (sub)populatie in het betreffende bedrijfspand bestaat uit één mannetje met een onbekend maar laag en tijdelijk aanwezig aantal vrouwtjes.

C) *Netwerk*

Het is zeer aannemelijk dat het roepende mannetje gewone dwergvleermuis uitmaakt van een groter netwerk gewone dwergvleermuizen in de omgeving. Paarverblijfplaatsen bevinden zich in een cirkel rond kraamverblijfplaatsen en langs de route die vrouwtjes vliegen om naar hun foerageergebied te gaan (Kennisdocument gewone dwergvleermuis BIJ12, 2017). Op en rondom het perceel zijn enkele foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen die waarschijnlijk verblijfplaatsen hebben in de omgeving van het bedrijfspand. Dit wijst erop dat de aanwezige gewone dwergvleermuizen in het bedrijfspand onderdeel uitmaken van een lokale populatie in Uden.

5.5 Gewone dwergvleermuis: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Binnen het plangebied zijn geen essentiële foerageergebieden aanwezig. De bomen aan de noordzijde worden door een klein aantal gewone dwergvleermuizen gebruikt om sporadisch te foerageren. In de omgeving zijn verschillende andere foerageergebieden voor vleermuizen aanwezig, zoals bomenlanen, grasvelden en bosranden. Er zijn geen vliegroutes in of nabij het plangebied. Seizoensgebonden migratieroutes zijn niet waargenomen.

5.6 Gewone dwergvleermuis: omgevingscheck

Gewone dwergvleermuizen hebben hun verblijfplaats met name in gebouwen, onder dakpannen of in de spouwmuur, maar allerlei nauwe ruimtes in gebouwen kunnen gebruikt

worden. Ook vleermuiskasten worden vooral in de paar- en zomertijd gebruikt. Foerageren gebeurt overal in de omgeving waar zich vliegende insecten bevinden. Binnen een straal van 200 meter van de huidige paarverblijfplaats worden vleermuiskasten opgehangen die dienen als alternatief. Gewone dwergvleermuizen kunnen deze afstand prima overbruggen.

6. Effecten

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

Het tijdelijk effect van de sloop is verdwijning van één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, maar daartegenover staat de realisatie van duurzame verblijfplaatsen, welke zowel in de zomerperiode als in de paarperiode gebruikt kunnen worden. Daarnaast zullen er bomen verdwijnen, maar blijft er ruim voldoende foerageergebied over in de directe omgeving. Daarnaast zullen er in het nieuwe bouwplan ook weer nieuwe bomen aangeplant worden en nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd in de nieuwe huizenblokken.

Permanente effecten zijn het verhuizen van enkele gewone dwergvleermuizen naar alternatief aangeboden verblijfplaatsen en het mogelijk bezet raken van deze verblijfplaatsen door meer mannetjes dan voor de ingreep, omdat er een hoger aanbod aan verblijfplaatsen gegeven wordt. Andere effecten in de directe omgeving die mogelijk cumulatieve effecten kunnen geven, zijn niet bekend.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

De oppervlakte van het leefgebied blijft ongeveer gelijk aangezien de huidige bebouwing wordt vervangen door nieuwe bebouwing. Enkel zal de indeling anders worden. Er worden een aantal bomen gekapt, maar ook weer nieuwe bomen geplant. Foerageermogelijkheden worden hier tijdelijk iets lager maar er is voldoende gelijkwaardig foerageergebied in de omgeving. Negatieve effecten in oppervlakte worden om deze redenen niet verwacht. In de nieuwe situatie zal er bovendien minder verharding aanwezig zijn, omdat er tuinen rondom de woonhuizen worden gerealiseerd. Hierdoor zal de hoeveelheid vliegende insecten toenemen. In de huidige situatie is een groot deel van het perceel verhard.

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Er zal geen monitoring plaatsvinden van de vleermuiskasten omdat het functioneren van vleermuiskasten voor gewone dwergvleermuizen in de paartijd al voldoende is bewezen in Nederland.

7. Gunstige staat van instandhouding

7.1 Staat van instandhouding

In Nederland komt de gewone dwergvleermuis algemeen voor. Over de aantalsontwikkelingen zijn geen uitspraken, omdat er geen aanwijzingen voor afname of toename in aantallen zijn. Het is mogelijk dat het aantal geschikte verblijfplaatsen afneemt, vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen. De gewone dwergvleermuis is een trage voortplanter waardoor uitbreiding of herstel van een populatie niet snel verloopt (Kennisdocument gewone dwergvleermuis BIJ12, 2017). Er zijn geen gegevens bekend over een toe- of afname rond Uden.

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding, omdat het enkel gaat om het verloren gaan van één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en dit geen negatieve gevolgen kan hebben voor de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. De aantallen die gevonden zijn, zijn hiervoor te laag. Bovendien wordt de verblijfplaats gemitigeerd met vleermuiskasten en later met verblijfplaatsen in de nieuwbouw, gaan er geen vleermuisroutes verloren en blijft er voldoende foerageergebied over.

7.3 Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen wordt bereikt door de maatregelen uit paragraaf 8.1 verderop strikt te volgen. Hierbij wordt rekening gehouden met de minst kwetsbare periode, zorgvuldig ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats en controle door een vleermuisdeskundige net voor de definitieve sloop. Op deze manier wordt zowel schade aan individuele vleermuizen als aan de lokale populatie zoveel mogelijk voorkomen.

8. Maatregelen

8.1 Maatregel

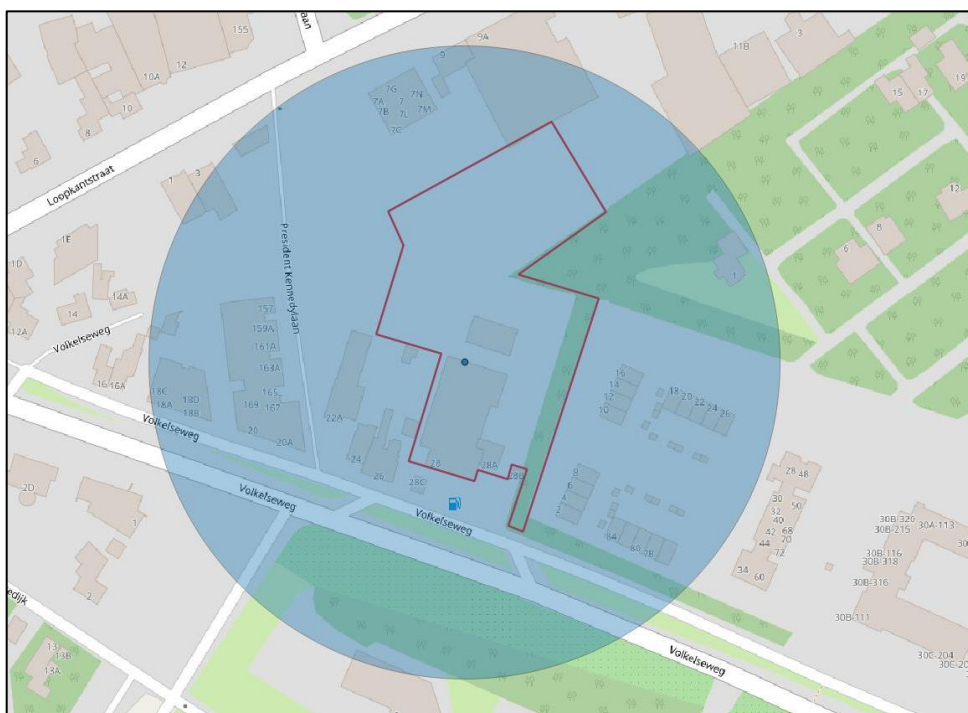
De volgende maatregelen zullen worden genomen om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen, de functionaliteit van de verblijfplaats(en) te behouden en de gunstige staat van instandhouding niet aan te tasten.

Periode

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor vleermuizen zal plaatsvinden buiten de winterperiode (half november t/m maart) en de paarperiode (half augustus t/m half oktober) van de gewone dwergvleermuis. Omdat er geen zomerverblijfplaatsen of kraamverblijfplaatsen aangetroffen zijn, is werken buiten de kraamperiode niet nodig. Volgens het Kennisdocument (BIJ12, 2017) heeft een alternatieve paarverblijfplaats een gewenningsperiode van 6 maanden, terwijl een zomerverblijfplaats slechts 3 maanden gewenningsperiode nodig heeft. Uit ervaring van ecologen van Ekoza is gebleken dat de te gebruiken vleermuiskasten al na enkele weken in gebruik worden genomen als zomerverblijfplaats en daarna ook gebruikt worden als paarverblijfplaats. Vaak gebruiken mannetjes dezelfde zomerverblijfplaats als paarverblijfplaats. Het is daarom niet nodig om de gehele geadviseerde gewenningsperiode van 6 maanden af te wachten. De vleermuiskasten zullen geruime tijd voor het ongeschikt maken aanwezig zijn, waardoor de gewone dwergvleermuizen de kasten al geruime tijd hebben kunnen ontdekken. Het ongeschikt maken zal plaatsvinden tussen 1 juni en 15 augustus of tussen 1 oktober en 15 november 2018. De sloop is vervolgens een week na het ongeschikt maken gepland, maar buiten de paar- en winterperiode.

Maatregelen vóór de sloop

Er zullen voor half februari vier kleine vleermuiskasten van het type Chillon (Vivare, 44 centimeter hoog, 29 centimeter breed, 1 compartiment) opgehangen worden binnen een straal van 200 meter van de huidige paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (Figuur 2). De kasten worden aan bomen of bebouwing opgehangen op circa 3-4 meter hoogte in verschillende richtingen en met variërende blootstelling aan zonnewarmte. Lantaarns of andere felle verlichtingsbronnen worden vermeden.

Figuur 2. Straal van 200 meter rondom de paarverblijfplaats waar vleermuiskasten opgehangen worden.

Een week voor de sloop zullen (bij avondtemperaturen van meer dan 10°C) tochtgaten van ca. 50 bij 50 cm worden aangebracht in de muren om zo tocht en licht in de spouwmuren te laten doordringen en daarmee deze mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen ongeschikt te maken.

Daarnaast zullen om de 5 meter gaten van 50 cm in de boeiboorden gezaagd worden om ook hier tocht en licht achter de boeiboorden te laten doordringen.

De avond vóór de sloop zal een vleermuisdeskundige het perceel met o.a. een batdetector inspecteren op uitvliegende en/of anderszins aanwezige vleermuizen. Bij geconstateerde afwezigheid van vleermuizen in het gebouw wordt de sloop de volgende dag uitgevoerd.

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

Maatregelen tijdens de sloop

Tijdens de sloop worden als eerste de plekken van de uitvliegopeningen (m.n. boeiboorden) voorzichtig verwijderd, zodat terugkeer van de vleermuizen niet meer mogelijk is tijdens de enkele dagen durende sloop.

Maatregelen na de sloop

Na de sloop staat er nieuwbouw gepland van 6 huizenblokken. In deze huizenblokken worden alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen gecreëerd. Dit kan in de spouwmuren,

achter gevelbetimmering, boeiboorden of sierlijsten, bij de dakconstructie of door middel van inbouwkasten.

- In de spouwmuren moet de ruimte tussen isolatiemateriaal en de buitenmuur minimaal 2 cm zijn. Het beste is als de vleermuizen kunnen kiezen of ze tegen de binnen- of buitenmuur gaan hangen. Invliegopeningen kunnen worden gecreëerd door open stootvoegen van 1,5 – 2 cm breed op minimaal 3 meter hoogte.
- Door middel van gevelbetimmering, boeiboorden of sierlijsten met ruimte ertussen kunnen vleermuisverblijfplaatsen worden gecreëerd. De ruimte tussen de plaat en de muur moet ruw zijn. Een ruimte van 3 cm aan de onderkant en 1,5 cm aan de bovenkant is voldoende. Een voordeel van werken met boeiboorden is dat meerdere gevels met elkaar verbonden zijn en vleermuizen overdag kunnen verplaatsen, afhankelijk van de temperatuur.
- Door bij de boeiboorden een ruimte te laten van 1 cm wordt toegang gegeven tot het dak. Ook kunnen speciale dakpannen worden gebruikt die de vleermuizen toegang verlenen tot ruimte onder de dakpannen.
- Door middel van inmetselekasten kunnen nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gecreëerd. Dit dienen er minimaal vier te zijn indien dit de enige aangeboden verblijfplaats is, verspreid over minimaal twee windrichtingen.

8.2 Locatie maatregel

De locatie waar de maatregelen plaatsvinden is rood omlijnd in Figuur 1. Bij de maatregelen voor de sloop gaat het om het bedrijfspand dat zich bevindt op dit terrein. Tijdens en na de sloop betreft het de gehele locatie.

8.3 Doel maatregel

Het doel van deze maatregelen is het voorkomen van negatieve effecten op individuele vleermuizen en de lokale populatie vleermuizen.

8.4 Effectiviteit maatregel

De platte vleermuiskasten worden door gewone dwergvleermuizen relatief gemakkelijk gebruikt als paarverblijfplaats of zomerverblijfplaats. Er zijn in Nederland diverse voorbeelden van deze successen te vinden (Korsten, 2012).

8.5 Afhankelijk

De uitvoering van de werkzaamheden zal door een sloopaannemer en bouwaannemer worden uitgevoerd.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

De tijdelijke kasten zijn voor de actieve periode van de vleermuizen en minimaal 2 maanden in de actieve periode aanwezig. De kasten worden uiterlijk half februari 2018 opgehangen. Er zal wegens het bewezen succes van de maatregel geen monitoring plaatsvinden.

9. Alternatieven

9.1 Alternatieve locatie

De sloop en nieuwbouw zijn locatie gebonden. Alternatieve sloop- en nieuwbouwlocaties zijn daarom niet van toepassing.

9.2 Alternatieve inrichting

Alternatieve inrichting door het laten staan van de huidige bebouwing en bomen niet te kappen is overwogen, maar hierdoor zouden er oplopende onderhoudskosten en technische en sociale onveiligheid (kraakrisico) ontstaan. Daarnaast kan de nieuwbouw dan ook niet plaatsvinden en moet hier een alternatief voor gezocht worden. Deze risico's van het behouden van het oude gebouw en het niet kunnen bouwen van de nieuwbouw zijn groot en dwingen tot de sloop van de oude bebouwing. Hierna is het terrein geschikt voor nieuwbouw die geschikt gemaakt wordt voor vleermuizen, waardoor er weer nieuwe verblijfmogelijkheden ontstaan voor vleermuizen.

9.3 Alternatieve werkwijze

Zie hiervoor paragraaf 8.1 van deze rapportage. Deze aangepaste sloopwijze is voor de gewone dwergvleermuis de minst schadelijke methode. Andere alternatieven zijn schadelijk voor vleermuizen en zijn daarom niet overwogen.

9.4 Alternatieve planning

Zie hiervoor paragraaf 8.1 van deze rapportage. Deze aangepaste periode is het minst schadelijk voor de gewone dwergvleermuis. Dit betekent dat er buiten de kwetsbare winterperiode, omdat de vleermuis in deze periode niet actief is en dus niet kan verhuizen. Er zijn geen aanwijzingen voor aanwezige vleermuizen in de winter maar deze maatregel is uit zorgvuldigheid. In de overige deel van het jaar zijn vleermuizen actief en kunnen ze verhuizen. Omdat het in dit geval om een paarverblijfplaats gaat, wordt ook de paarperiode vermeden.

10. Literatuur

10.1 Gebruikte documenten

- Ekoza, 2017. Nader onderzoek vleermuizen Volkelseweg 28, Uden. Onderzoeksrapport in opdracht van Agel Adviseurs. Rapportnummer 17.077.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12.
- Korsten, E., 2012. Vleermuiskasten, Overzicht van toepassing, gebruik en succesfactoren. Bureau Waardenburg, Zoogdiervereniging.

10.2 Gebruikte websites

- www.vleermuisnet.nl